

HYVILs cirkulär om valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige

Välfärdsområdesvalnämnd 20.02.2025 § 7

ÖVPH/181/00.02.00/2025

Beredare Berg Päivi
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 128 6234, fornamn.efternamn@ovph.fi

Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab är ett bolag som betjänar välfärdsområdets beslutsfattare, alltså förtroendevalda, samt tjänsteinnehavare och anställda. Bolaget erbjuder stöd för förändringsarbetet med social- och hälsovården, bistår med rådgivning, påverkar arbetet med lagstiftningen samt tillhandahåller nätverk.

Hyvil Ab har sänt ut ett cirkulär daterat 10.12.2024 till välfärdsområdena gällande valbarheten till välfärdsområdesfullmäktige i enlighet med lagen om välfärdsområden. Cirkuläret tar också upp rättspraxis för kommunal förvaltning och samkommunsförvaltning, vilket är relevant även vid bedömningen av valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige (**bilaga**). Cirkuläret delgavs välfärdsområdesstyrelsen för kännedom 20.1.2025 § 15 och välfärdsområdesfullmäktige 10.2.2025 § 5.

Välfärdsområdesvalnämnden delges informationen om valbarhet, eftersom det är nämnden som fastställer kandidatuppställningen och valresultatet.

Sammanfattning om valbarhet:

Enligt 23 § av lagen om välfärdsområden utses välfärdsområdesfullmäktige genom välfärdsområdesval. Valen är direkta, hemliga och proportionella och alla röstberättigade har lika rösträtt. Välfärdsområdesvalet och kommunalvalet hålls samtidigt på söndagen den 13 april 2025. Välfärdsområdesval förrättas i samband med kommunalval vart fjärde år och välfärdsområdesfullmäktiges mandatperiod inleds i början av juni. Välfärdsområdesvalets valkrets utgörs av välfärdsområdet.

Bestämmelser om valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige finns i lagen om välfärdsområden. Välfärdsområdesvalnämnden handlägger kandidatansökningarna och avgör om personen som ställt upp som kandidat är valbar. Vid oklara fall är anvisningen att personen får vara kvar på kandidatlistan.

Bestämmelser om vilka förutsättningar en person måste uppfylla för att överhuvudtaget vara valbar till ett förtroendeuppdrag i välfärdsområdet finns i 76 § av lagen om välfärdsområden. Förutsättningarna för den allmänna valbarhet som avses i lagstiftningen ska vara i kraft vid den tidpunkt personen väljs till förtroendeuppdraget.

Valbar till ett förtroendeuppdrag i ett välfärdsområde är den som

1. är invånare i välfärdsområdet i fråga (personens hemkommun hör till välfärdsområdet)
2. har rösträtt i välfärdsområdesval i något välfärdsområde (personen fyller 18 år senast på valdagen och hens hemkommun hör till välfärdsområdet enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet per 21.2.2025) och
3. inte har förklarats omyndig

och är medborgare i Finland eller en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller är isländsk eller norsk medborgare.

Bestämmelser om begränsningar för valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige finns i 77 § i lagen om välfärdsområden. Valbar till välfärdsområdesfullmäktige är inte

1. en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt gäller välfärdsområdesförvaltningen

2. den som är anställd hos välfärdsområdet i en ledande uppgift inom välfärdsområdesstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller inom något av välfärdsområdets affärsverk eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift
3. den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten
4. den som är anställd hos en välfärdssammanslutning där välfärdsområdet är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten.

Den bestämmelse som begränsar valbarheten av en person som är anställd i välfärdsområdet gäller

- en person som är i ledande uppgift inom välfärdsområdesstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller inom något av välfärdsområdets affärsverk eller

- en person i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift.

Valbarheten avgörs på basis av personens faktiska uppgifter och ställning, inte på basis av titeln.

Med ledande uppgift avses den högsta tjänsteinnehavaren inom välfärdsområdesstyrelsens uppgiftsområde samt direktörer för välfärdsområdets affärsverk samt ansvariga tjänsteinnehavare inom uppgiftsområdet, det vill säga direktörer, chefer och ansvariga och andra ledande tjänsteinnehavare och personer, vilka inte är i en ledande uppgift men som sköter andra därmed jämförbara ansvarsfulla uppgifter. Inte heller tjänsteinnehavare i självständiga sakkunniguppgifter är valbara till välfärdsområdesfullmäktige.

En ledamot kan enligt 83 § i lagen om välfärdsområden förlora sin valbarhet under pågående mandatperiod, varvid hens förtroendeuppdrag upphör. Valbarheten kan förloras på grunder som anknyter till den allmänna valbarheten (76 §) eller på grunder som anknyter till den särskilda valbarheten (77 §). I allmänhet meddelar personen själv att hen förlorat sin valbarhet, men åtgärder kan även vidtas på tjänstens vägnar. Välfärdsområdesfullmäktige ska genom beslut konstatera att en ledamots förtroendeuppdrag upphört på grund av att ledamoten förlorat sin valbarhet. Beslutet ska verkställas omedelbart.

Om det konstateras att en ledamot har förlorat sin valbarhet, kallar fullmäktigeordföranden i dennes ställe för den återstående mandatperioden den i ordningen första ersättaren från valförbundet, partiet eller den gemensamma listan i fråga som ännu inte kallats till ledamot (lagen om välfärdsområden 25.2 §).

Om en ledamot anställs i högst sex månader för att sköta en uppgift som med stöd av 77 § skulle innebära att hen förlorar sin valbarhet, förlorar hen inte sin valbarhet. Den förtroendevalda får dock inte sköta sitt förtroendeuppdrag så länge anställningen varar.

Ordförandens beslutsförslag:

Välfärdsområdesvalnämnden antecknar Hyvils cirkulär för kännedom.

Beslut:

HYVILs cirkulär antecknades för kännedom.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue